

12. Sınıf

KURUMSAL ÜNİTE TESTİ

ANADOLU'DA İSLAM

4

Adı Soyadı:.....

Okulu:.....

Sınıfı / Şubesi: .....

Numarası:.....

1. Emevîlerin Horasan Valisi Kuteybe b. Müslim, 706 yılında Maverâünnehir'i fethederek Buhara'ya ilk camiye yaptırdı. Buhara ve Semerkant gibi büyük şehirlere Müslüman Arapları yerleştirerek bölge halkının İslam'ı tanımaları için uygun zemin oluşturdu. Ancak Emevî yönetiminin uyguladığı politikalar, Türklerin millet olarak İslam'a girmelerini yavaşlattı. Ömer b. Abdulaziz Devri bu konuda istisna kabul edilebilir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- A) Müslüman Araplar Maverâünnehir bölgesinde ilk olarak hangi şehirde yerleşmişlerdir?
- B) Emevîler Dönemi halifelerinden Ömer b. Abdülaziz, İslam tarihinin kaçınıcı halifesidir?
- C) Emevî yönetiminin hangi politikaları Türklerin Müslüman olmalarını yavaşlatmıştır?
- D) Türklerin millet olarak İslamiyet'i kabul etmeleri hangi dönemde gerçekleşmiştir?
- E) Maverâünnehir bölgesinde yer alan Buhara'da ilk camiye kim yaptırmıştır?

2. Bu dönemde İslam'ın sadece Arapların değil, tüm insanlığın kurtuluşunu istediği vurgulandı. Uygulanan barış ve etkili irşat faaliyetleri kısa sürede meyvesini verdi. Türkler İslam'ı kabul etmeye ve gönüllü olarak irşat faaliyetlerinde görev almaya başladılar.

Bu parçada İslam tarihinin hangi döneminden söz edilmektedir?

- A) Emevî
- B) Abbasi
- C) Selçuklu
- D) Beylikler
- E) Osmanlı

3. Aşağıdakilerden hangisi Türkler arasında İslam'dan önce kabul edilmiş inançlardan biri değildir?

- A) Yahudilik
- B) Hıristiyanlık
- C) Ateizm
- D) Budizm
- E) Manihaizm

4. Dünya tarihinin en önemli olaylarından biri olan Türklerin Müslüman olması, Emevî Hilafeti Döneminde Türk ülkelerinin fethiyle kısmen başladı. Türklerin İslam'a ilgisi Abbasi halifelerinin katkısıyla arttı. Müslümanlarla kurulan siyasi, askerî, ticari ilişkilerle, ayrıca Türk memleketlerine giden din adamları, dervişler ve Sufilerin çabalarıyla Türklerin İslamlaşma süreci hız kazandı.

Bu parçaya göre Türklerin Müslüman olma süreciyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türkler Müslüman olduktan sonra dervişler ve Sufilere daha fazla değer verilmiştir.
- B) Türklerin İslamiyet'i kabul etmeleri, dünya tarihi açısından son derece önemlidir.
- C) Emevîler Döneminde Müslüman orduları Türk devletlerini fethederek İslamlaştırdılar.
- D) Abbasi halifeleri Türklerin Müslümanlığı kabul etmelerinde pasif davrandılar.
- E) Türklerin İslamlaşma sürecini siyasi ilişkilerden çok askerî ve ticari ilişkiler belirlemiştir.

5. Müslümanların güzel ahlakı ve dürüstlüğü mutasavvıfların ise İslam ahlak ilkelerine vurgu yaparak giriştikleri tebliğ faaliyetleri Türklerin İslam'ı benimsemesinde etkili olan unsurlardan bazılarıdır. Türkler de İslam'ın fakirlere ve yolda kalmışlara yardım etme, Allah rızasını umarak her türlü iyilikte yardımlaşma, mal ve canla cihat etme ilkeleri ışığında kurdukları ahilik teşkilatlarıyla Anadolu'nun İslamlaşmasına büyük katkı sağladılar.

Bu parçaya göre Türklerin İslam'ı benimsemesine sebep olan en önemli unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahlak
- B) İbadet
- C) İman
- D) Ahilik
- E) Cihat

6. Ebu Hanife, inanç hususundaki görüşleriyle ehli sünnet akidesinin oluşmasına zemin hazırlayan âlimlerdendir. Allah'ın sıfatları, kader, büyük günah işleyen kişinin durumu gibi o dönemde çokça tartışılan meselelerde, İslam ümmetinin çoğunluğu tarafından benimsenen itikadi ilkeleri ortaya koymuş ve bunları güçlü delillerle savunmuştur.

Bu parçada Ebu Hanife'nin hangi ilim alanındaki yetkinliğine değinilmiştir?

- A) Tefsir
B) Hadis
C) Fıkıh
D) Kalam
E) Siyer

7. Maturidi; Kitabü't-Tevhid ve Te'vilât adlı eserlerinde, kendinden önceki kelimcilerin tartışmadığı önemli problemleri tartışmış, daha önce kullanılmayan akli, nakli, semantik temellendirmelerde bulunmuş ve kelama gerçek anlamda bir bilim hüviyeti kazandırmıştır. Onun kalam ilmine kazandırdığı en önemli yeniliklerden biri, bilgi kuramıdır. Maturidi bu kuramıyla, akıl ve duyuların yanı sıra doğru haberi de bilgi kaynakları arasına dâhil etmiştir.

Bu parçaya göre Maturidi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Müslümanların bilgiye bakışında yeni bir yaklaşım ortaya koymuştur.
B) Doğru haberi bilgi kaynağı olarak kabul etmiştir.
C) İnanç konularına dair eserler yazmıştır.
D) Kalam ilminin kurucusudur.
E) Eserlerinde çeşitli problemleri akli yöntemlerle tartışmıştır.

8. İmam Şafii, on üç yaşında Mescid-i Haram 'da Kur'an okutmaya başlamıştır. Çölde yaşayan bir kabilenin yanında kalarak onlardan fasih Arapçayı, sözlü gelenekleri, atıcılık ve biniciliği öğrenmiştir. İmam Malik'ten ve Ebu Hanife'nin talebelerinden dersler alan İmam Şafii, bunlardan farklı olarak kendine özgü geliştirdiği metodunu Risale adlı kitabında anlatmıştır. İmam Şafii'nin çeşitli bilgilerin yararı hakkında şöyle dediği nakledilir: "Kur'an öğrenenin saygınlığı artar, fıkıhla meşgul olanın değeri yükselir, hadis yazanın delilleri kuvvetlenir, dil üzerine yoğunlaşmanın tabiatı inceler, matematiğe yoğunlaşmanın muhakemesi güçlenir, kendini korumayana ise ilmi fayda etmez."

Bu parçada İmam Şafii'nin hangi özelliğine değinilmiştir?

- A) Farklı bakış açılarına sahip hocalardan dersler almıştır.
B) Faydalı gördüğü hususlarda insanlara öğütler vermiştir.
C) Usul konularını tartıştığı Risale adlı kitabı yazmıştır.
D) Kırsal bölgelerde yaşayan halkın geleneklerini öğrenmiştir.
E) Arap şiiri ve edebiyatında derinleşerek şiirler yazmıştır.

9. Anadolu ve Balkanlar'ın Müslümanlaşmasında rolü bulunan, hakkında birçok menkıbe anlatılan alperen bir kişidir. Anadolu ve Rumeli'nin fethi esnasında gazalara katılmış, kahramanlığı ve önderliği ile daha yaşarken efsanevi bir şahsiyet hâline gelmiştir. Cem Sultan onun kabrini ziyaret ettiğinde hakkında anlatılan menkıbeleri dinlemiş, çok beğenerek Ebu'l-Hay Rumî'ye bunları yazmasını emretmiştir. Bu emir üzerine Ebu'l-Hay, bir eser yazmıştır. Bu kitapta verilen bilgilere göre Onun asıl adı Seyyid Hasan oğlu Şerif Hızır'dır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bamsı Beyrek
B) Geyikli Baba
C) Battal Gazi
D) Korkut Ata
E) Sarı Saltuk

10. Anadolu topraklarında doğup büyüyen büyük bir Türk mutasavvıfı ve Bayramiyye tarikatının kurucusudur. Orhan Gazi Dönemi'nde Ankara'da doğmuştur. Asıl adı Ahmed oğlu Numan'dır. 1392 senesine kadar, Ankara'da Kara Medrese'de müderrislik yaptığı, daha sonra Kayseri'de, Ekmekçi Koca veya Somuncu Baba adıyla bilinen Ebu Hamiduddin Aksarayî'ye intisap ettiği nakledilmektedir. Ölümüne kadar insanlara rehberlik etme görevini bırakmamış, 1430 yılında Ankara'da vefat etmiştir. Türbesi günümüzde Ankara'da, kendi adıyla anılan külliye içinde bulunmaktadır. Dört şiirden başka eser bırakmamıştır. Bununla birlikte Anadolu halkı üzerinde etkili olmuş talebeler yetiştirmiştir. Bunlar içinde Fatih'in hocası Akşemseddin, Eşrefoğlu Rumî, Yazıcıoğlu Ahmed ve Muhammed kardeşler ve daha birçok âlim ve arifler bulunmaktadır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hoca Ahmet Yesevi
- B) Hacı Bektaş-ı Veli
- C) Mevlana Celaleddin Rumi
- D) Hacı Bayram-ı Veli
- E) Ahi Evran

11. Anadolu coğrafyasını düşünceleriyle en fazla etkileyen, yüzyıllardır eserleri okunmaya devam eden şair, yazar ve mutasavvıflardandır. Belh şehrindeki Moğol İstilasından sonra ailesiyle Nişabur'a gitmiş orada Feridüddin Attâr'la karşılaşmıştır. Hac görevini yerine getirdikten sonra sırasıyla Malatya, Erzincan, Sivas, Kayseri, Niğde'den geçerek Karaman'a yerleşmiştir. Burada yedi yıl kaldıktan sonra Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubad'ın davetiyle Konya'ya gelmiştir. Onun hakkındaki çalışmalar ve eserlerinden yapılan tercüme vasıtasıyla görüşleri bugün dünyada geniş bir kitleyi etkilemiştir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen mutasavvıf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hoca Ahmet Yesevi
- B) Hacı Bektaş-ı Veli
- C) Mevlana Celaleddin Rumi
- D) Hacı Bayram-ı Veli
- E) Yunus Emre

12. Asya içlerinden Anadolu'ya göç eden erenlerden biridir. Denizli, Konya ve Kayseri yörelerinde kalmış, birçok şehir ve köyleri gezerek bir esnaf teşkilatı kurmaya çalışmıştır. Onun en büyük başarısı, esnaf ve zanaatkarları iyi organize etmesi, onları bir çatıda birleştirerek işçiliği, kalfalığı ve ustalığı tasavvufiahlaki bir sistem içinde düzenlemesidir. Onun kurduğu düzen, esnaf üzerinde yirminci yüzyılın başlarına kadar etkili olmuştur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hoca Ahmet Yesevi
- B) Hacı Bektaş-ı Veli
- C) Mevlana Celaleddin Rumi
- D) Hacı Bayram-ı Veli
- E) Ahi Evran

13. Canım bedenimde oldukça Kur'an'ın kölesiyim. Allah'ın seçkin peygamberi Muhammed'in yolunun toprağıyım. Kim benden bundan başka bir söz naklederse, O sözden de onu söyleyenden de uzağım. Mevlânâ'nın bu dizeleri dikate alındığında onun düşüncesi aşağıdaki ayetlerden hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- A) "Ey inananlar! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir; bunlardan kaçının ki saadete eresiniz." (Mâide suresi, 90. ayet.)
- B) "Kim Allah'a ve Resûl'e itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, sıddîkler (hakkı çekinmeden kabul eden doğru kimseler), şehitler ve salih kişilerle beraberdir..." (Nisâ Suresi 69. ayet.)
- C) "Namazı kılın, zekâtı verin. Önceden kendiniz için ne hayır yaparsanız onu Allah katında bulursunuz. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı eksiksiz görür." (Bakara suresi, 110. ayet.)
- D) O takvâ sahipleri ki, bollukta da darlıkta da Allah için harcarlar; öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah da güzel davranışta bulunanları sever. (Â-i İmrân Suresi, 134. ayet.)
- E) "İşte bu Allah sizin Rabb'inizdir. O'ndan başka tanrı yoktur. O her şeyin yaratıcısıdır. Öyleyse O'na kulluk edin, O her şeye vekildir (Güvenilip dayanılacak tek varlık O'dur)." (En'âm suresi, 102. ayet.)

14. Risaletü'n-Nushiyye ve Divan adlı eserleri meşhur olmuştur. Bunlardan birincisi, Anadolu'da yazılmış tasavvuf içerikli ilk özgün nasihatnamelerden sayılır. Onun ilahileri, söylendiği günden beri ezberlenip dilden dile dolaşmaya başlamış, tüm Türk İslam coğrafyasına yayılmıştır. Günümüzde Anadolu'dan Balkanlar'a ve Türk cumhuriyetlerine kadar geniş coğrafyada silinmez izleri bulunmaktadır. Diğer yandan o Anadolu Türkçesinin oluşumunda rol oynayan büyük bir şairdir. Onun sözcüklere yüklediği anlamlar, Türkçenin bir edebiyat dili hâline gelmesine önemli katkı sağlamıştır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sadi Şirazî
- B) Geyikli Baba
- C) Taptuk Emre
- D) Yunus Emre
- E) Sarı Saltuk

15. Nerde görsen gönlü kırık, merhem ol

Öyle mazlum yolda kalsa, yoldaşı ol
Mahşer günü dergâhına yakın ol
Benlik güden kişilerden kaçtım ben işte.

Medine'ye Resul varıp oldu garip
Gariplikte sıkıntı çekip oldu sevgili
Cefa çekip Yaradan'a oldu yakın
Garip olup menzillerden geçtim ben işte.

Akıllı isen, gariplerin gönlünü avla
Mustafa gibi ili gezip yetim ara
Dünyaya tapan soysuzlardan yüzünü çevir
Yüz çevirerek derya olup taşım ben işte.

Hoca Ahmet Yesevi'nin bu mısralarından aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Garipleri kollamak insan olmanın bir gereğidir.
- B) Benlik duygusu olgun kimselere ait bir erdemdir.
- C) Zenginlik, cömertlikle kıymetli hale gelen bir durumdur.
- D) Mazlumları kollayan kişiler Allah'ın (c.c.) sevgisine mazhar olur.
- E) Yardımseverlik konusunda Hz. Muhammed (s.a.v.) insanlara örnektir.

16. - Hacı Bektaş-ı Veli'nin Öğretilerinden Bazıları

- Okunacak en büyük kitap insandır.
- Eline, beline, diline sahip ol.
- Oturduğun yeri pak et, kazandığın parayı hak et.
- Bir olalım, iri olalım, diri olalım.
- Düşmanınınızın dahi insan olduğunu unutmayınız.
- İncinsen de incitme.
- Yolumuz, ilim, irfan ve insanlık sevgisi üzerine kurulmuştur.

Verilen bu öğretiler aşağıdaki kavramlardan hangisiyle daha çok ilişkilidir?

- A) Ahlak
- B) İnanç
- C) Hukuk
- D) Sanat
- E) Edebiyat

17. Selçuklularla birlikte Anadolu'ya gelen İslam, Osmanlıların eliyle Balkanlar'ın içlerine kadar yayılmıştır. Türklerin Müslümanlığı benimsemesinde geleneksel inançlarıyla İslam dini arasındaki benzerlikler bu süreçte Türklere kolaylık sağlamıştır. Özellikle Türklere Göktanrı inancı, yerini Allah inancına bırakmış; alplik ruhu gazilikle, cihanhakimiyeti ideali cihatla yer değiştirmiştir. İslam'ın Türkler arasında yayılmasında Müslüman tüccarların ve sufilerin de önemli katkısı olmuş, Yesevilik, Nakşibendilik, Bektaşilik gibi tarikatlar Türklere İslam'ı sevdirmiştir. Horasan, Anadolu ve Balkanlarda İslamiyet'in yayılmasında ribat, fütüvet ve ahilik teşkilatlarının önemli rolü olmuştur.

Verilen parçada hangisine değinilmemiştir?

- A) Balkanların fethi
- B) Sufilerin etkisi
- C) Medreselerin işlevi
- D) Cihat anlayışı
- E) Ticaretin etkisi

18. "Kim Allah'a ve peygambere itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, siddıklar, şehidler ve sâlih kişilerle beraberdirler; bunlar ne güzel arkadaşlardır!" (Nisâ suresi, 69. ayet.)

Aşağıdaki ayetlerden hangisi verilen ayetin mesajıyla uyumlu değildir?

- A) "Allah'ın elçisi ve müminler, rabbinden ona indirilene iman ettiler. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine inandılar. 'O'nun elçileri arasında ayırım yapmayız' ve 'İşittik, itaat ettik, bağışlamayı dileriz rabbimiz, gidiş sanadır' dediler." (Bakara suresi, 285. ayet.)
- B) "Allah'a itaat edin, peygambere itaat edin. Sırt çevirirseniz bilin ki elçimizin görevi açık bir tebliğden ibarettir." (Tegâbün suresi, 12. ayet.)
- C) "Ey iman edenler! Allah'a itaatsizlikten sakının ve doğru söz söyleyin ki, Allah sizin işlerinizi düzeltsin, günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve resulüne itaat ederse gerçekten büyük bir kazanç elde eder." (Ahzâb suresi, 70-71. ayetler.)
- D) "Gece ile gündüzün değişmesinde (uzayıp kısalmasında), Allah'ın göklerde ve yerlerde yarattığı şeylerde, onu inkâr etmekten sakınan bir topluluk için elbette nice deliller vardır." (Yûnus suresi, 6. ayet.)
- E) "Sizden kim de Allah'a ve resulüne itaat eder, güzel şeyler yaparsa onun hak ettiği karşılığı iki kere veririz, ayrıca onun için değerli bir nasip de hazırladık." (Ahzâb suresi, 31. ayet.)

19. Ebu Hanife kıyas metodunu kullanır, toplumun ve bireyin yararını ön planda tutar, hükümlerde mantıksal ve hukuksal tutarlılığa önem verirdi. Bu nedenle bazı konularda, hadislerin lafzına bağlı kalan muhaddis ve fakihlerle ayrı görüşlere sahip olmuştur. Bununla birlikte büyük âlimler onu daima takdirle ve hayırla anmışlardır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Ebu Hanife'nin verdiği fetvalara itibar edilmesinin sebepleri arasında sayılamaz?

- A) Akla önem vermesi
- B) Kıyas metodunu kullanması
- C) Ticari hayatı bilmesi
- D) İnsanların yararını gözetmesi
- E) Muhaddislerin görüşlerini kesin kabul etmesi

20. Orta Asya'nın çeşitli bölgelerinde yaşayan Türklere İslamiyet'in ulaşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Abbasi politikalarının
- B) Tüccarların seyahatlerinin
- C) Emevilerin fetih hareketlerinin
- D) Tasavvuf mensuplarının tebliğ faaliyetlerinin
- E) Hz. Ebu Bekir döneminde yapılan fetihlerin

TESTİN CEVAP ANAHTARI İÇİN TIKLAYINIZ.

Ad Soyad:

Tarih:

Aldığı Not:

OPTİK FORM

1	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	11	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
2	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	12	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
3	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	13	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
4	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	14	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
5	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	15	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
6	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	16	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
7	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	17	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
8	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	18	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
9	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	19	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
10	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	20	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)

12. SINIF SINAV VE CEVAP ANAHTARI İÇİN TIKLAYINIZ.

WHATSAPP
DİN DERSİ TÜRKİYE ZÜMRESİ

Gruplara Katılmak İçin İkonların Üzerine Tıklayınız

TELEGRAM
DİN DERSİ TÜRKİYE ZÜMRESİ

Paylaşım Grubu

Paylaşım Kanalı

Gruplara Katılmak İçin İkonların Üzerine Tıklayınız

SOSYAL MEDYA
HESAPLARIMIZ

@ddy_yayinlari

DDY Yayınları

DDY Yayınları

0 555 153 08 74 - 0 505 979 88 88

EFSANEM SERİSİ

KONU ANLATIMLI SORU BANKALARIMIZ

Sipariş Tel:

0 555 153 08 74 - 0 505 979 88 88

Sadece Din Dersi...

DDY YAYINLARI